

प्लाई उड उद्योग

परिचय

मानव सम्भयताको विकास संगसगै मानव आवश्यकताको पनि विकास भएको छ । हामीलाई दैनिक रुपमा प्रयोग गर्ने फर्निचरहरु बनाउनको अति आवश्यक कच्चा पदार्थ जस्तै मेच, टेबुल, कुर्सी आदी बनाउन प्रयोगहुने प्लाइउडको माग धेरै बढेको छ । नेपालमा हाल माग अनुसार उत्पादन नभएको कारणबाट विदेशबाट प्लाइउडको आपूर्ति भैरहेको अवस्थ छ । यसैकारणलाई मध्यनजर राख्दै घरेलु तथा साना उद्योग विभागले यो स्किम परिमार्जन गरेको छ ।

प्लाईउड उत्पादन गर्न आवश्यक पर्ने यन्त्र तथा उपकरणहरु, विद्युत शक्ति इन्धन, वार्षिक उत्पादन क्षमता, आदिका बारेमा उद्योग खोल्नु पूर्व जानकारी दिन खोजिएको छ । उद्योगीहरुले उत्पादनको प्रकृति हेरी यन्त्र वा उपकरण छान्नु, तीनका दक्षता (इफिसियन्सी), उर्जा उपभोग र आर्थिक भारका बारेमा अग्रिम जानकारी समेत प्राप्त गर्न सक्छन् । आफूलाई आवश्यक पर्ने जनशक्ति, बैक बाट लिनु पर्ने ऋण तथा ब्याजका बारेमा तथा बीमा (इन्सुरेन्स) प्रिमियमका बारेमा समेत सचेत रहन मदत गर्छ ।

उद्योगलाई आवश्यक पर्ने वार्षिक स्थीर पूँजी, चल खर्च तथा भै परिआउने खर्च, वार्षिक आम्दानी नाफा नोक्सानीको आकलन समेत प्रस्तुत स्कीममा खुलाइ सम्पूर्ण उद्यमीहरुलाई सजिलो बनाइएको छ ।

अभै वातावरणीय प्रतिकूल प्रभावका बारेमा जडान गर्नु पर्ने संयन्त्र तथा उद्योगी स्वयं वातावरण प्रति चनाखो र सक्रिय हुन पर्ने तथा वातावरण संरक्षणका आवश्यक उपायहरु अपनाउनु पर्ने तथ्य समेत यस स्कीममा उल्लेख गरिएको छ । यस स्कीममा उत्पादन प्रकृया, वातावरणीय पक्ष तथा रोकथामका उपायहरु, कामदारको स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, तालीम तथा हुन सक्ने अग्नी तथा विद्युतीय आकस्मिक दुर्घटनाका बारे समेत समेटिएको छ ।

उत्पादन प्रकृया

प्लाइउड उत्पादनका प्रमुख प्रकृयाको वर्णन यस प्रकारको छ:

संकलन

कच्चा पदार्थको रुपमा कुकाठ, उतिस आदीको काठ बजारबाट खरिद गरी ल्याउने ।

काटने

उक्त काठलाई आवश्यकता अनुसारको साइजमा टुक्रा बनाउने ।

भेनियर पिलिङ

भेनियरमा भएको बोक्रा हटाउने ।

भेनियर टुक्रा गर्ने

भेनियरलाई पनि आवश्यकता अनुसारको साइजमा टुक्रा गर्ने ।

सुकाउने

भेनियरलाई बाफको मद्दतबाट सुकाउने ।

टास्ने

भेनियरलाई ग्लुको सहायताले टास्ने ।

कम्पोष्टिङ्ग

यसरी तयार भएको भेनियरलाई बिचमा राखी दुबै साइडमा फेसप्लाई लाई कम्पोष्टिङ्ग गर्ने ।

हट प्रेश

तयारी प्लाईलाई बाफको सहायताले हट प्रेश गर्ने ।

साइजमा ल्याउने ।

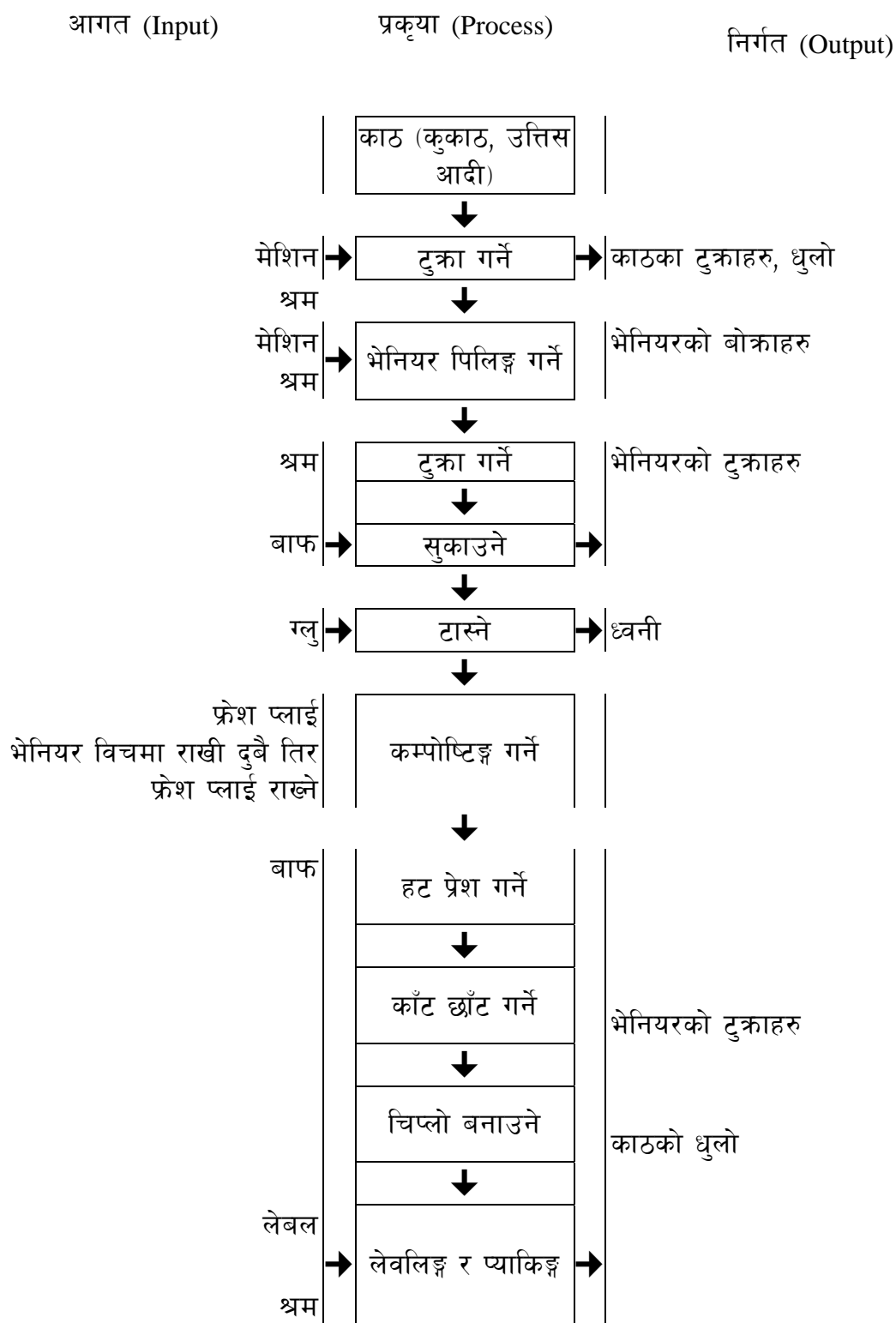
प्लाईबोर्डलाई आवश्यकता अनुसारको साइजमा टुक्रा गरी किनारालाई स्मुथ बनाउने ।

लोगो प्रिन्ट तथा प्याकिङ्ग

यसरी तयार भएको प्लाईबोर्डलाई लोगो प्रिन्ट गरी बजारमा विक्रीको लागि भण्डरन गर्ने ।

उत्पादन फ्लो चार्ट (Production Flow Chart)

Table 1

वातावरणीय पक्ष

प्रदुषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदुषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	निश्कासन हुने बस्तुहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	उत्पादनको क्रममा निस्कने विभिन्न काठको बोक्राहरु, काठको धुलोहरु
२	तरल खेर पदार्थ	भुइ, भाडाहरु पखाल्दा निस्कने फाहोर पानी
३	ध्वनी प्रदुषण	मेशिनको संचालनबाट केही मात्रामा ध्वनी उत्पन्न,
४	वायु प्रदुषण	धुलो तथा गन्ध आउने

रोकथामका उपायहरु

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	रोकथामका उपायहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	काठको बोक्राहरु तथा स-साना काठका टुक्राहरु अन्य उद्योगको प्रयोजनको लागि विक्री वितरण गरिन्छ । धुलो लाई डष्ट कलेक्टरको सहायताले संकलन गरि बोइलरमा प्रयोग गर्ने ।
२	तरल खेर पदार्थ	फोहोर पानी संकलन गरेर उपचार गरी ढलमा मिसाउने ।
३	ध्वनी प्रदुषण	उत्पादनको क्रममा निस्कने आवाजबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न निम्नानुसारको व्यवस्था गर्न सकिन्छ । <ul style="list-style-type: none"> ➤ मेशिन जडान गर्दा फाउण्डेशन मजबुत गरी कम्पन कम गर्न सकिन्छ । ➤ मेशिनमा ग्रीज लुब्रिकेन्टहरु लगाइने छ जसले गर्दा कम आवाज निस्कन्छ । ➤ कामदारहरुलाई एअर प्लग र अन्य सुरक्षात्मक उपकरणहरु को व्यवस्था गर्नु पर्छ । ➤ ध्वनी प्रदुषणका कारक मेशिनहरुलाई सेड भित्रमात्र संचालन गर्नु पर्छ ।
४	वायु प्रदुषण	गन्धलाई न्यूनीकरण गर्न निम्नानुसारको व्यवस्था गर्न सकिन्छ । <ul style="list-style-type: none"> ➤ उत्पादन कक्षमा एकजष्ट प्यान आदीको व्यवस्थाले गर्दा प्रदुषित वायु बाहिर जाने हुनाले वायु प्रदुषण न्यून हुन्छ । धुलो नियन्त्रण गर्न डष्टकलेक्टरको व्यवस्था गर्नु पर्छ ।

सरसफाई

उद्योगबाट निस्कने खेर जाने ठोस पर्दाथको रुपमा काठको टुक्राहरु, काठको धुलो, प्याकिङ्ग मेटरीयल, Treatment plant बाट निस्कने ठोस फोहोर उपरोक्त अनुसार उपचार गरेर मात्र निष्काशन गर्नु पर्छ । अन्य बस्तुलाई निम्न अनुसार व्यवस्थित गर्नु पर्छ ।

- कारखाना मेशिनहरु सरसफाई गरी बेला बेलामा मर्मत सम्भार गर्नु पर्छ ।
- Good House Keeping Practice अपनाउनु पर्छ ।
- सकेसम्म ग्लु तथा अन्य कच्चा पर्दाथहरुलाई, पोखिन, चुहिन, बिग्रनबाट रोक्नु पर्छ
- सरसफाइमा प्रयोग गरिने पानी कम गर्नु पर्छ ।

कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरुको स्वास्थ्य सुरक्षाको लागि प्राथमिक उपचारको व्यवस्था गर्नु पर्छ । मास्क, पन्जा जस्ता स्वास्थ्य सुरक्षाका साधनहरु उपलब्ध गराउनु पर्छ । कामदारहरुको स्वास्थ्य उपचारको लागि समय समयमा स्वास्थ्य परिक्षणको व्यवस्था गर्नु पर्छ ।

ध्वनी प्रदुषण:

मेशिन जडान गर्दा फाउण्डेशन मजबुत गर्नु पर्छ । जसले गर्दा मेशिन संचालन गर्दा कम्पन कम हुन्छ । मेशिनमा ग्रीज लुब्रिकेन्टहरु लगाउनु पर्छ । जसले गर्दा कम आवाज निस्कन्छ । कामदारहरुलाई एअर प्लग र अन्य सुरक्षात्मक उपकरणहरु को व्यवस्था गर्नु पर्छ । जेनेरेटर (प्रयोग हुने भए) तथा अन्य ध्वनी प्रदुषणका कारक मेशिनहरुलाई छुट्टै कोठा भित्रमात्र संचालन गर्नु पर्छ ।

ट्रेनिङ्ग (तालिम):

कामदारहरुलाई आवश्यकता अनुसार काम सम्बन्धी र चेतनामुलक तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्छ ।

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटना:

अग्नी नियन्त्रण गर्न अग्नी निवारक सिलिण्डर कारखानामा राख्न प्राथमिकता दिनु पर्छ ।

विद्युतिय तार जडानमा विषेश होसियारी अपनाउनु पर्छ